

6. Педагогічна Конституція Європи. URL: <https://svitovid6.webnode.com.ua/news/pedagogichna-konstitutsiya-jevropi/> (дата звернення: 12.01.2023).
7. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню Людину? URL: <https://spadok.org.ua/tradytsionalizm/vasyl-sukhomlinskyu-yak-vykhovaty-spravzhniu-liudynu> (дата звернення: 03.01.2023).
8. Шкраб'юк В. С., Шкраб'юк П. В. Психологія особистісних та поведінкових деструкцій URL: <https://kztkp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/78/2020/03/Психологія-особистісних-та-поведінкових.pdf> (дата звернення: 13.01.2023); Звернення науковців до влади. URL: <https://tyzhden.ua/zvernennia-naukovtsiv-do-vlady/> (дата звернення: 14.01.2023).

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК УПРАВЛІНСЬКЕ ЗАВДАННЯ КЕРІВНИКА ЗЗСО

*Бабич В. Г.
Полтава, Україна*

Сучасний етап реформування української освіти та створення нової української школи вимагає принципово нових ефективних систем управління. Проблема розроблення ефективного планування розвитку навчального закладу є однією з найбільш актуальних в теорії і практиці управління. Помітна і певна неухвага до планування майбутнього. Але переважна більшість науковців і практиків схиляється до тієї думки, що планування і далі зберігає величезне значення для кожної держави, яка прагне конкурентоспроможності.

Перспективний план розвитку навчального закладу є комплексом науково-методичних, матеріально-технічних та управлінських проєктів із визначенням шляхів їх реалізації. У ньому максимально враховані потреби педагогічного, учнівського та батьківського колективів школи. Планування дає можливість колективу закладу вийти на більш високий рівень організації освітнього процесу, обґрунтувати хід безперервного розвитку. Протягом останніх років у різних країнах спостерігається тенденція планування розвитку освіти на тривалий період. У документах Європейської комісії йдеться про такі терміни: оперативне планування – 1-2 роки; стратегічне планування – 5-6 років; планування віддаленого майбутнього – 10, 20 або більше років.

Актуальність проблеми оновлення систем внутрішнього шкільного управління безпосередньо пов'язана з реаліями життя, серед яких головними є: необхідність закладу освіти швидко пристосовуватись до зовнішніх змін і виживати; забезпечення оптимального функціонування навчального закладу; постійний пошук резервів оновлення та ідей розвитку. Аби розв'язати ці та багато інших питань, управління повинно бути якісним.

Проте реалії сьогодення свідчать, що система управління у значній частині загальноосвітніх навчальних закладів має серйозні недоліки: відсутня цільова основа системи; управління недостатньо орієнтоване на розвиток координаційних та комунікативних зв'язків; система управління не повною

мірою враховує особливості та потреби шкільного середовища; ідеї гуманізації та демократизації мають переважно декларативний характер; про модернізацію управління більше говорять, ніж роблять, бо в більшості закладів не визначено технологій та методів якісних змін.

Однією з причин такого стану управлінської діяльності є недостатні вміння адміністрації організувати роботу колективу з планування своєї діяльності. У значній частині керівників закладів не сформовано на достатньому рівні розуміння ролі й місця органів громадського самоврядування: конференції (загальних зборів) колективу закладу, ради закладу, батьківського комітету, учнівського комітету (парламенту) в системі інноваційної діяльності, що призводить до недооцінювання зазначеної ланки роботи. У багатьох закладах перспективні плани роботи затверджені лише директором закладу та/або педагогічною радою. Структура перспективного плану не завжди співпадає зі структурою річного плану, що суттєво ускладнює й погіршує якість річного планування. Річні плани роботи також розроблені без належної участі таких учасників освітнього процесу, як учні й батьки, затверджені лише директором закладу та педагогічною радою.

Така практика вступає в протиріччя з чинними статутами цих закладів, де чітко визначені учасники освітнього середовища, їх права і обов'язки, а також порядок ухвалення стратегічних та поточних рішень. У річних планах роботи, протоколах засідань педагогічної ради, методичної ради та планах роботи методичних об'єднань закладів рідко простежується алгоритм планування впровадження інновацій: «пошук – вибір – апробація – контроль – узагальнення – рішення про застосування». Трапляються випадки, коли план роботи закладу й плани роботи педагогічної ради, методичної ради, методичних об'єднань педагогічних працівників, органів громадського самоврядування закладу між собою не узгоджені, що дає підставу стверджувати, що діяльність зазначених органів буде нескоординованою і, як наслідок, неефективною і малорезультативною.

Слід звернути увагу на такі серйозні недоліки в розробленні стратегічного прогнозування розвитку закладу, складанні й виконанні перспективних і річних планів роботи: недостатнє розуміння частиною керівників закладів мети, принципів, методів і форм стратегічного планування розвитку закладу та його відмінностей від річного планування; недостатня сформованість у багатьох керівників закладів умінь здійснення перспективного й річного планування інноваційної освітньої діяльності, діагностування та аналізування стану діяльності закладу; брак ініціативи й наполегливості керівників закладів у пошуку оптимальних для даного освітнього середовища освітніх інновацій та шляхів їх впровадження; недостатнє у частині закладів, а іноді й незадовільне, виконання норм, передбачених Статутом, щодо залучення до участі у плануванні діяльності закладу органів громадського самоврядування й таких учасників освітнього процесу, як учні та батьки.

Саме тому є актуальним і важливим питання розроблення стратегічного плану розвитку навчального закладу як одне з завдань керівника ЗЗСО. Слід зазначити, що стратегічне планування розвитку для кожного закладу є

індивідуальним. При його розробці керівник повинен використовувати результати досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, ідеї керівників-практиків та багаторічний власний досвід роботи директором ЗЗСО.

Список використаних джерел:

1. Абетка з менеджменту для бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств [Електронний ресурс] / Програма розвитку ООН в Україні (UNDP). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/entrepreneurship-support/management-bmos-kmbsscherbyna.html>
2. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. – К. : Державна служба якості освіти, 2021. – 350 с.
3. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. – Бердянськ: БДПУ, 2022. – 506 с.
4. Управління школою. Практикум. [Електронний ресурс] / Студія онлайн-освіти EdEra. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA-PROSVITCENTER+SM101+sm101/about>

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗП(ПТ)О В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

*Барбінов В. В.
Полтава, Україна*

Враховуючи ключові тенденції розвитку освітньої галузі, державну політику щодо діджиталізації (цифровізації) суспільства необхідно посилити увагу до вивчення цифрових технологій як способу організації дистанційного освітнього процесу.

Подальший розвиток професійної (професійно-технічної) освіти передбачає інтеграцію освітнього процесу, науки та сучасних технологій, а також оновлення форм і змісту колективних методичних заходів шляхом впровадження сучасних цифрових технологій. Цифрова грамотність (або цифрова компетентність) визнана ЄС однією з ключових для повноцінного життя та діяльності людини, тому в Законі України «Про освіту» зафіксовано, що формування інформаційно-комунікаційної компетентності є обов'язковим для усіх учасників освітнього процесу.

На сьогодні дедалі більше професій потребують набуття високого рівня цифрових компетентностей і володіння новітніми технологіями. Ця потреба також поглиблена наслідками пандемії коронавірусу, яка загострила проблему розвитку та опанування технологіями в системі освіти задля забезпечення прав